

Povabite nas (?), prihajajte, kavalirji, po nas, spremljajte nas k zborovanju in od zborovanja! Za svojo osebo bi postavila še to-le: Zabavajte se z nami o novomodnih klobukih, o najnovejših malomestnih škandalčkih, pa makar i v božjem imenu o neizogibni potrebnosti formuliranih stavkov. Vmes nam slobodno delajte poklone, da smo:

Zale kot rožica,
srca pobožnega itd. ...

Končala bi, pa sem se spomnila, da se mora dandanes vsak pošten duševni proizvod končati s koristnim naukom. Prišla sem v zadrego. Nerada sprejemam nauke, deliti pa jih celo ne znam. Ne vem, kako bi bilo, da mi ni prišla zopet koleginja na pomoč.

Pozdravi mi kolegice! — mi je rekla in vprašaj jih, ali bodo še dolgo donkižotarile z mlino na veter. Doba bi bila, da se končno vendar lotijo dela s prave strani. Pravijo, da učitelji ničesar ne store za nas, a kadar pridejo volitve v okrajni zastop, v stanovska društva, volijo izključno le moške kolege. Še na misel jim ne pride, da imamo tudi učiteljice poleg pasivne tudi aktivno volilno pravico.

Sklicujete se na emancipacijo, a same ste preverjene, da mora ženska vselej in povsod šepati deset korakov za možem, povsod nesposobna, da bi hodila z njim v korak v mišljenju in dejanju; da je samo slab odsev nedosežnega veličanstva.

Da, zdaj je tako, kolikortoliko. 'Ali naša naloga je, da to popravimo. Ne morda zato, ker ne moremo prenašati, da je moški popolnejši od nas, ampak zato, ker naša inferiornost ovira naše skupno življenje in delovanje z moškim ter kali naju obeh srečo in sposobnost za delo.

Jana.

Učiteljicam.

Čitala sem, da se bo razgovarjalo učiteljstvo kranjskega okraja o kandidatih v okrajni zastop. Ta notica me je opozorila, da ne smem dalje odlašati s svojim pozivom. Vrhutega me je pripravila k temu tudi nekoliko Slavica s svojo skromno ponižnostjo.

Predlaga namreč, naj bi se volilo v okr. učit. društvih učitelja za predsednika, učiteljico pa za podpredsednico. Ne vem, zakaj bi ne smelo biti obratno. Poznam okraj, čigar društvo bi delovalo agilneje, da mu predseduje učiteljica. Naposled je stvar popolnoma umevna, zakaj gg. učitelji večinoma tudi časa nimajo, da bi se bavili s tem. Ali morda misli Slavica, da je med nami absolutno nemogoče dobiti za to potrebne učiteljice? Po njenem mnenju smo tudi prenežne za tak posel. —

Nimam namena kritizirati Slavico, mimogrede omenjam le, da mi njena razprava ni po volji. Hotela sem le opozoriti kolegince na letošnje volitve v okr. zastop.

Živimo v dobi, ko se potezamo za popolno enakopravnost z moškimi. Socialni demokratje — Bog jim daj zdravje! — v Bubljinu pri Bologni so kandidirali učiteljico Beatrico Lacchi za državni zbor, a me do zdaj še nismo pokazale toliko zaupanja v same sebe, da bi bile poslale učiteljico v okrajni zastop.

Zato opozarjam s tem kolegince, naj delujejo na to, da pride z letošnjo volitvijo gotovo v vsakem okraju tudi učiteljica v zastop. Marsikatera krivica se nam odvrne s tem. Baš mi je v mislih poseben slučaj.

V nekem okraju so bili predlagani za kurz, (ki se je imel vršiti meseca januarja v Ljubljani) sami učitelji. Kako po drugih krajih, ne vem. Meni se zdi to krivica. G. učitelji imajo itak priliko, udeleževati se risarskih, kletarskih, kmetijskih (teh se udeležujejo na Nemškem tudi že učiteljice in sicer z dobrim uspehom) in drugih kurzov, česar me nimamo. Zato ne vem, kako pridejo do tega privilegija, da so vsi kurzi samo zanje?

Ako bo zastopana učiteljica povsod, potem se kolikortoliko tudi onemogočijo razpori glede manjših in večjih plač itd. Zato ne delajmo nikakršne razlike med moškimi in med nami! Proč z poudarjanjem naše degenerirane narave! Čemu jo vleče Slavica na dan? Kavalirjev ne potrebujemo ampak samo kolegov, ki nam priznavajo enakopravnost.

Take pa dobimo gotovo pri vseh naprednih učiteljih. —
Notburga.

Iz slovanskih pedagoških časnikov.

Priobčuje —b—.

V.

Refleksi dobe.

(Po »Poslu« iz Budče.)

Stara Avstrija se bori danes s krizo, ki jo imajo drugi kulturni narodi že za seboj. Nenadoma — zakaj kdo bi bil mislil, da predloži ministrski predsednik Gautsch načrt za splošno volilno pravico — odpira ta stara država oči za potrebo narodov; kakor bi se zbudila iz težkega spanja, se je vzravnila in se zavzema za stvar, ki jo je še nedavno obsojala njena policija.

Stari pridevek o državi nemožnosti si hoče ohraniti Avstrija tudi za bodoče dni. Zastopniki polovice države danes obravnavajo vprašanje popolnejšega zastopstva narodov v zakonodajalnih zborih.

Naj se ta zadeva konča v državnem zboru kakorkoli hoče, gotovo je, da je ideja splošne volilne pravice samo vprašanje časa; pride, če bi še tako grmela zlahta in hijerarhija.

Misel je dozorela in pade z drevesa, nihče je ne zadrži več. Kaj pomeni?

Pomeni, da ljudski duh, zaničevan v sužnosti, pridobiva veljave, njega razum in volja sta našla pot k svojemu razvoju in uveljavljanju v družbi.

Bistvo človeka počiva v družbi, avtoriteta poedincev ne more ostati nad družbo veljaven zakon v življenju.

Čim močnejša prihaja družba, tembolj mora propadati avtoriteta in njeni subjektivni izdelki — dogme.

Zato bo v novi družbi manj vere, ki vodi k slabosti, zato pa več samozvesti in zaupanja v moč družbe.

Tako pozabljena individualiteta, tako preganjana s kletvami, najde v novi družbi novo pot.

Veljava človeka bo rasla, človek se ne bo začeljal šele pri plemstvu.

Za principe demokratizma in individualizma je imelo češko učiteljstvo vselej razuma.

Dospelo je do njih, kakor hitro se je čutilo prosteje od cerkvene odvisnosti.

Za Rar so živeli in delovali prvi češki domoljubni svečeniki, za to deluje danes učiteljstvo. Prevzelo je njih nalogo in napreduje v nji po duhu dobe in napredka.

Ko se povečajo prava naroda po splošni volilni pravici, doseže tudi učitelj veljavnejše stališče v družbi.